

Vergaderjaar 2022–2023

21 501-02

Raad Algemene Zaken en Raad Buitenlandse Zaken

Nr. 2666

BRIEF VAN DE MINISTER VOOR BUITENLANDSE HANDEL EN ONTWIKKELINGSSAMENWERKING

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 5 juni 2023

Hierbij bied ik u het verslag aan van de Raad Buitenlandse Zaken Handel van 25 mei 2023.

De Minister voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking,
E.N.A.J. Schreinemacher

VERSLAG RAAD BUITENLANDSE ZAKEN HANDEL VAN 25 MEI 2023

Introductie

Op 25 mei 2023 vond onder Zweeds voorzitterschap de formele Raad Buitenlandse Zaken Handel plaats in Brussel. Tijdens de Raad is gesproken over de EU-VS handelsrelatie, in het bijzonder de samenwerking in de *Trade and Technology Council* (TTC), de handelsrelatie tussen de EU en China en de voorbereidingen voor de 13e Ministeriële Conferentie van de WTO. Daarnaast wisselde de Raad tijdens de informele lunchbespreking van gedachten over lopende onderhandelingen over bilaterale handelsakkoorden met Valdis Dombrovskis, Vice-President van de Europese Commissie belast met handel.

EU – VS

Het eerste punt op de agenda van de Raad betrof de EU-VS handelsrelatie, waarbij met name werd stilgestaan bij de vierde bijeenkomst op politiek niveau van de TTC op 30 en 31 mei 2023. De TTC bijeenkomst heeft inmiddels plaatsgevonden en heeft geleid tot een Joint Statement¹ dat publiek beschikbaar is. Het onderwerp economische veiligheid stond vrij prominent op de agenda van de TTC. Tijdens de Raad riep de Commissie op tot een nadere interne EU-discussie over economische veiligheid, met onder meer aandacht voor het screenen van uitgaande investeringen. Hierbij gaven meerdere lidstaten, waaronder Nederland, aan nog de nodige vragen te hebben bij het beoogde doel en de handhaafbaarheid van een dergelijk instrument en dat eerst tot een gezamenlijk EU standpunt moet worden gekomen.

Wat betreft de verdieping van de bilaterale handelsrelatie werken de EU en de VS onder andere aan een institutionele dialoog over groene subsidies, de *Clean Energy Incentives Dialogue* (CEID). Deze dialoog zal gaan plaatsvinden onder de paraplu van de TTC. In deze dialoog zullen ook de gesprekken vervolgd worden over de implementatie van de *Inflation Reduction Act* (IRA), inclusief de discriminatoire elementen van de IRA.

Een belangrijk openstaand punt in de gesprekken over de IRA betreft een mogelijk beperkt EU-VS akkoord voor kritieke grondstoffen, die ertoe moet leiden dat in de EU geproduceerde (onderdelen van) elektrische auto's kwalificeren voor de *clean vehicle tax* onder de IRA. Vice-President Dombrovskis deelde tijdens de Raad mee dat de Commissie een voorstel voor een onderhandelingsmandaat zal voorleggen aan de Raad. Op basis hiervan zal de Commissie met de VS onderhandelen over een formeel akkoord. Uw kamer zal hierover nader geïnformeerd worden zodra het voorstel voor een mandaat door de Commissie wordt gedeeld. Het tijdsplan van dit voorstel is nog niet bekend.

Verder is er tijdens de Raad gesproken over het *Global Arrangement on Sustainable Steel and Aluminium* (GSA). De voorstellen van de Commissie en de VS voor de invulling van het GSA lopen uiteen, maar beide partijen zijn geïnteresseerd om in oktober van dit jaar tot overeenstemming te komen.

De lidstaten, inclusief Nederland, gaven aan de inzet van Commissie in de gesprekken met de VS te steunen. Daarbij heeft Nederland extra nadruk

¹ https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/statement_23_2992.

gelegd op de EU-VS samenwerking binnen WTO verband, die ook in het TTC Statement terug komt.

EU – China

Voor wat betreft de EU-China handelsrelatie benadrukte de Europese Commissie het belang van de handelsbetrekkingen met China en wees tegelijkertijd op de noodzaak van het opnieuw balanceren van de relatie. De Commissie ging in op een aantal marktversturende praktijken die door China worden gehanteerd. De Commissie benadrukte voorts dat in het kader van het terugbrengen van strategische afhankelijkheden de EU aanpak gericht moet zijn op «*de-risking*», niet ontkoppeling. In dat kader gaf de Commissie aan dat de EU verder moet gaan met het in kaart brengen van risicovolle afhankelijkheden. In de benadering van de Commissie blijft ruimte voor het onderhouden van contacten met China. De Chinese Handelsminister Wang Wentao had in april jl. een ontmoeting met Commissaris Dombrovskis. Hierbij werden onder andere de handelsfricties besproken.

Binnen de Raad was brede steun voor de aanpak van de Commissie. Nederland heeft in de Raad het voornemen van de Europese Commissie om een Economische Veiligheidsstrategie te presenteren, verwelkomd. Ten aanzien van mogelijke nieuwe handelsinstrumenten heeft Nederland, net als een aantal andere lidstaten, de Europese Commissie opgeroepen eerst goed te kijken naar betere EU coördinatie van het bestaande instrumentarium. Met betrekking tot het EU-China investeringsverdrag, het zogenaamde CAI, bleek in de Raad opnieuw geen steun te bestaan voor het hervatten van de goedkeuringsprocedure.

WTO

De Europese Commissie informeerde de Raad over de stand van zaken binnen de WTO in de aanloop naar de 13de Ministeriele Conferentie (MC13). Deze zal plaatsvinden in de week van 26 februari 2024 in Abu Dhabi in de Verenigde Arabische Emiraten. Negen maanden voor MC13 ziet de Commissie nog veel uitdagingen om tot een betekenisvol pakket aan uitkomsten te komen. Voedselonzekerheid, een toename in subsidie-maatregelen van veel WTO leden en het groeiende gebruik van handelsbetrekkingen als drukmiddel in geopolitieke relaties spelen hierin een rol.

De EU wil in de aanloop naar MC13 voortbouwen op de successen van MC12 en ziet in dat kader onder andere graag totstandkoming van een vervolgakkoord op visserijsubsidies, waarin subsidies die bijdragen aan overbevissing en overcapaciteit worden ingeperkt. Daarnaast wil de EU inzetten op hervorming van de WTO. Hervorming en herstel van het geschillenbeslechtingsysteem per 2024 – zoals overeengekomen tijdens MC12 – is hierbij van groot belang. Voorts wil de EU in het kader van hervorming van de WTO inzetten op aangescherpte regels voor een mondiaal gelijk speelveld, in het bijzonder op het gebied van industriële subsidies. Een aantal andere onderwerpen die in de ogen van de EU prioriteit moeten krijgen in aanloop naar en tijdens MC13 zijn het versterken van de bijdrage van WTO-afspraken aan wereldwijde voedselzekerheid en de inzet op plurilaterale initiatieven zoals het *Joint Statement Initiatives* inzake e-commerce.

Nederland heeft aangegeven in te zetten op de in de Geannoteerde Agenda geschetste prioriteiten.² Deze vormen ook het uitgangspunt voor

² Kamerstuk 21 501-02, nr. 2552.

de op te stellen MC13 kaderinstructie die uw kamer deze zomer zal ontvangen.

Lunchbespreking

Bilaterale Handelsakkoorden

Tijdens de lunch stond de Raad kort stil bij de stand van zaken van de lopende onderhandelingen over handelsakkoorden, naast een update over de Europese Economische veiligheidsstrategie die eerder door Commissievoorzitter Von der Leyen werd aangekondigd. Commissaris Dombrovskis gaf een overzicht van de stand van zaken van de onderhandelingen met Australië, Indonesië, India en Kenia. Het interim-Economisch Partnerschapsakkoord met Kenia kan naar verwachting op relatief korte termijn voor besluitvorming aan de Raad worden voorgelegd. Datzelfde geldt voor twee akkoorden waarover de onderhandelingen al zijn afgerond, te weten de mogelijke akkoorden met Mexico en Chili. De Commissie stond ook stil bij de besprekingen met de Mercosur landen over een additioneel instrument bij het in 2019 bereikte onderhandelingsresultaat. Besluitvorming over een mogelijk EU-Mercosur akkoord wordt niet verwacht voor 2024.

Toezeggingen

Het kabinet heeft, conform de eerder toegezonden kamerbrief³, bij de lunchbespreking bepleit dat een mogelijk EU-Mercosur akkoord een integraal associatieakkoord blijft.

³ Kamerstuk 21 501-02, nr. 2636.